

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/589/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5713216679
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5713216679.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej, sudcov JUDr. Yvetty Dzugasovej a JUDr. Romana Tichého, v právnej veci navrhovateľa: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpeného spoločnosťou: Advokátska kancelária Korytár, s.r.o., so sídlom Sladovnícka 13, 917 01 Trnava, proti odporcovi: C. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XX/XX, XXX XX N., zastúpeného JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, so sídlom J. R. X/A, XXX XX V., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Nám. Legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 176 778, zastúpeného JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, so sídlom J. R. X/A, XXX XX V., v konaní o zaplatenie sumy 575,25 Eur s príslušenstvom, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 7C/165/2014-86 zo dňa 21. 05. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Okresného súdu Martin č. k. 7C/165/2014-86 zo dňa 21. 05. 2015
mení tak, že návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietá.

Navrhovateľ je povinný nahradiť odporcovi trovy konania, pozostávajúce z trov právneho zastúpenia, v sume 163,67 Eur, na účet JUDr. Andreja Cifru, advokáta, so sídlom J. R. X/A, XXX XX V..

Vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi podľa príslušných ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom k 21.01.2009 (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 575,25 Eur a 0,026% denný úrok zo sumy 475,74 Eur od 22.10.2013 do zaplatenia a uhradiť trovy konania v sume 144,88 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá medzi účastníkmi dňa 21.01.2009 obsahuje zákonom požadované náležitosti. Spotrebiteľský úver je dostatočne konkrétny a presný. Je dohodnutý začiatok splátok, výška splátok, ako aj počet splátok. Z vykonaného dokazovania mal okrem uvedeného okresný súd preukázanú i dostatočnú špecifikáciu nároku navrhovateľa a nestotožnil sa s tvrdeniami odporcu o tom, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ ide o uplatnený úrok z omeškania vo výške 0,026% denne tento bol súladný s nariadením vlády č. 87/1995 Z. z.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie odporca, ktorý sa domáhal jeho zmeny a zamietnutia návrhu, alternatívne navrhol napadnutý rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Uviedol, že rozhodnutie okresného súdu považuje za prekvapivé a jeho odôvodnenie (s ohľadom na konštantnú rozhodovaciu prax súdov) za nedostatočné a nepresvedčivé. Okresný súd nijako nevysvetlil,

akým spôsobom vykladal ustanovenie § 4 ods. 2 písm. g) a i) zákona o spotrebiteľských úveroch. Zmluva neobsahovala údaj o konečnej splatnosti úveru, čo znamenalo, že úver bolo nutné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Neobstojí názor, podľa ktorého sa konečná splatnosť úveru dala vyvodiť z počtu dohodnutých splátok. Nie je totiž v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, ak navrhovateľ predkladá spotrebiteľovi zmluvy, ktoré vyžadujú na zistenie podstatných otázok splácania úveru výpočty. Rovnako bol povinnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere i údaj o výške, počte a termínoch splatnosti istiny, úrokov a poplatkov. Dlžník mal mať už pri podpise zmluvy vedomosť o tom, aká pomerná časť z každej uhradenej splátky bude pripísaná na úhradu istiny, aká časť na úroky a aká časť bude pripísaná na úhradu poplatkov. Na podporu tejto argumentácie poukázal odvolateľ na rozhodnutie Krajského súdu v Tnave sp. zn. 10CoE/313/2010, ako aj ďalšie rozhodnutia tohto súdu a tiež Krajského súdu v Banskej Bystrici.

Navrhovateľ ani vedľajší účastník sa k podanému odvolaniu nevyjadřili.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p), preskúmal rozhodnutie okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1, 2 písm. b) O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. tento rozsudok podľa § 220 O.s.p. zmenil spôsobom vyjadreným vo výroku tohto rozsudku.

Nepochybne zmluva medzi účastníkmi, z ktorej navrhovateľ vyvodzuje svoj nárok uplatnený žalobou, je zmluvou spotrebiteľskou. Je nesporné, že navrhovateľ pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako dodávateľ s poukazom na predmet podnikania (viď výpis z obchodného registra na spoločnosť navrhovateľa a vymedzený predmet činnosti) a odporca vystupoval ako spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 1, 3, 4 Občianskeho zákonníka). Samozrejme režim tejto úverovej zmluvy spadá aj pod úpravu zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy (21.01.2009).

Podľa § 4 ods. 2 písm. g) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru. Podľa písmena i) tohto ustanovenia zákona musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať tiež výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

Uvedené ustanovenia síce okresný súd citoval vo svojom rozhodnutí, avšak ich výkladu nevenoval žiadnu pozornosť a v rozpore s obsahom zmluvy uzavretej medzi účastníkmi konštatoval, že zmluva zodpovedá zákonnej úprave. S týmto názorom sa krajský súd nestotožnil, keďže v dotknutej zmluve úplne absentuje údaj o konečnej splatnosti úveru, ako aj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

O splnení náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch nemožno hovoriť v prípade, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje síce údaje, z ktorých je možné konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru vypočítať, avšak nedefinuje konkrétny časový údaj o tejto splatnosti. Významom ustanovenia § 4 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch totiž je, aby spotrebiteľ bol už pri podpise zmluvy informovaný, v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť si povinnosti (splácať istinu, úroky a iné poplatky) vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Vyžaduje sa teda časová (dátumová) špecifikácia konečnej splatnosti úveru, ktorá je dodávateľom určená na základe vstupných údajov (týmto sú dátum poskytnutia úveru spotrebiteľovi, splatnosť prvej splátky, frekvencia, výška a počet splátok). Je potom úlohou dodávateľa, aby uvedené vstupné údaje premietol do konkrétneho (jedného) časového údaja, ktorý bude konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru predstavovať. Pokiaľ teda samotná zmluva o úvere údaj o konečnej splatnosti úveru neobsahuje, nemožno mať za to, že tento nedostatok možno nahradiť apelovaním na potenciálnu aktivitu spotrebiteľa, vedúcu k určeniu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru matematickými operáciami z iných, v spotrebiteľskej zmluve dostupných údajov. Naopak, je potrebné trvať na tom, že konečná splatnosť spotrebiteľského úveru musí byť určená konkrétnym časovým okamihom zreteľne tak, aby spotrebiteľ mohol pred vstupom do úverového vzťahu zohľadniť aj dĺžku jeho riadneho trvania a tým uskutočniť najvhodnejšiu voľbu medzi viacerými úverovými produktmi, resp. dodávateľmi. Nakoľko predmetná zmluva o úvere údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru neobsahuje, bol správny názor odvolateľa o tom, že úver treba považovať v zmysle § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch za bezúročný a bez poplatkov.

Pokiaľ ide o obsah ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i) zákona o spotrebiteľských úveroch, toto ukladá dodávateľovi, aby v zmluve o spotrebiteľskom úvere výslovne uviedol zreteľný údaj o jednotlivých splátkach úveru, a to aj z hľadiska ich štruktúry, aby mal dlžník možnosť okamžite zistiť, koľko finančných prostriedkov vynaloží pri splácaní na istinu úveru a koľko na jej príslušenstvo. Konceptia zákona o spotrebiteľských úveroch smeruje k zabezpečeniu čo najlepšej informovanosti spotrebiteľa, ktorý má mať, rovnako ako v prípade vyššie rozoberanej náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch, podrobné informácie o tom, koľko finančných prostriedkov veriteľovi zaplatí a ako budú tieto započítavané. Pokiaľ takýto prehľad nebol v zmluve poskytnutý treba tiež vychádzať zo znenia § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch a považovať úver za bezúročný a bez poplatkov.

Keďže celková výška poskytnutého úveru bola 900,00 Eur a odporca už zaplatil navrhovateľovi podľa listinných dôkazov (č. I. 5-7 spisu) sumu 1.176,77 Eur, je zrejme, že návrhu na začatie konania nebolo možné vyhovieť, pretože úver je aktuálne v celom rozsahu splatený.

O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 224 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p., keď vychádzal z úspechu odporcu v konaní, ktorému priznal náhradu trov prvostupňového a druhostupňového konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia v celkovej sume 163,67 Eur, ktorá suma pozostáva z náhrady za uvedené úkony právnej služby:

28.01.2015 prevzatie a príprava právneho zastúpenia dňa 38,18 Eur, režijný paušál 8,39 Eur (§ 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. a), § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.),

29.01.2015 zastupovanie na pojednávaní 38,18 Eur, režijný paušál 8,39 Eur (§ 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. d), § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.),

24.07.2015 odvolanie 34,86 Eur, režijný paušál 8,39 Eur (§ 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. c), § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.),

20% DPH zo súčtu uvedených súm (136,39 Eur) v sume 27,28 Eur (§ 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.).

Zároveň odvolací súd uložil navrhovateľovi zaplatiť tieto trovy na účet advokáta, ktorý zastupoval odporcu v tomto konaní (§ 149 ods. 1 O.s.p.).

Na rozdiel od predloženého vyčíslenia trov konania krajský súd nepriznal odporcovi náhradu trov konania v súvislosti s vyjadrením advokáta vo veci samej (29.09.2014), pretože toto vyjadrenie bolo realizované v mene vedľajšieho účastníka, ktorého JUDr. Cifra v konaní tiež zastupuje a navyše v danom čase ešte nebol advokát splnomocnený na vykonávanie úkonov v mene odporcu (plná moc bola udelená až 28.01.2015).

Odporca si v konaní uplatňoval aj náhradu cestovných výdavkov advokáta pri ceste na pojednávanie vrátane náhrady za použité motorového vozidla; túto však odvolací súd nepovažoval za dôvodnú, keďže nebola nijako podložená dôkazmi (technickým preukazom, prípadne aj dokladom o cene pohonných látok).

Napokon treba poukázať na znenie § 11 ods. 1 písm. b) vyhlášky č. 655/2004 Z. z., ktoré umožňovalo odporcovi uplatniť si vyššiu náhradu trov právneho zastúpenia; predložený návrh na náhradu trov konania však súd nemohol prekročiť.

Zároveň odvolací súd dospel k záveru, že náhrada za stratu času nepatrí účastníkovi zastupovanému advokátom, ak dotknutý úkon právnej služby nie je vykonaný samotným advokátom, ale jeho advokátskym koncipientom. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že na pojednávaní dňa 29.01.2015 bol prítomný ako zástupca odporcu Mgr. Radoslav Kulich, advokátsky koncipient, ktorého poveril na tento konkrétny úkon advokát odporcu - JUDr. Andrej Cifra (č.l. 56 spisu).

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na prípravný charakter praxe advokátskeho koncipienta u advokáta, ktorej účelom je nadobudnúť vedomosti a osvojiť si skúsenosti potrebné na výkon advokácie (napr. § 64 ods. 2 zákona č. 586/2033 Z. z. o advokácii, ďalej aj „ZoA“). Advokát z titulu svojho zápisu do zoznamu advokátov, ktorý vedie Slovenská advokátska komora (§ 2 ods. 1 ZoA), je samostatne spôsobilý vykonávať povolanie advokáta, pri výkone ktorého je nezávislý (§ 2 ods. 2 ZoA). Na rozdiel od neho, advokátsky koncipient vykonáva svoju činnosť - právnu prax - pod vedením a dohľadom advokáta (§ 64 ods. 2 ZoA) a pri jej výkone je povinný postupovať (aj) v súlade s pokynmi advokáta (§ 64 ods. 3 ZoA); jeho pracovný pomer sa spravuje pracovnoprávnymi predpismi (§ 64 ods. 1 ZoA).

Z uvedeného vyplýva, že z principiálneho/statusového hľadiska nie sú advokát a advokátsky koncipient v rovnakom/totožnom právnom postavení. Práve predmetné rozdielne (statusové) právne postavenie je

rozhodujúce v rámci riešenia posudzovanej otázky. Na uvedenom - určujúcom hľadisku - nič nemení skutočnosť, že advokátsky koncipient vykonáva úkony v mene advokáta a na jeho účet a že tieto úkony sú (zhodne ako úkony advokáta) považované za úkony (zastupovaného) účastníka konania. Účelom náhrady za stratu času je finančne kompenzovať advokátovi to, že počas cesty z jeho sídla do miesta úkonu právnej služby nemôže bezprostredne vykonávať odbornú činnosť advokáta, ktorú by vykonával, ak by necestoval. Normotvorca akceptoval prezumovanú vysokú kvalifikovanosť právnych služieb (až) do tej miery, že považoval za adekvátne osobitne „honorovať“ aj cestovanie advokáta na úkon právnej služby. Tomu tiež zodpovedá relatívne vysoká peňažná hodnota náhrady za stratu času, ktorá v roku 2015 predstavovala 13,98 Eur za každú, aj začatú polhodinu. Len pre porovnanie je žiaduce uviesť, že zatiaľ čo náhrada za stratu času advokáta je za 1 hodinu cca 28,00 Eur, priemerná hodinová mzda v národnom hospodárstve činí len niečo vyše 5,00 Eur. Predmetná vysoká (právnym predpisom predpokladaná) odbornosť činnosti advokáta má však aj svoj formálny rozmer a tým je (okrem iného) zloženie/uznanie príslušnej skúšky, či zapísanie do zoznamu advokátov. Uvedené formálne náležitosti advokátsky koncipient zo samotnej podstaty svojho postavenia nie je spôsobilý splniť. Nadväzne odvolací súd dospel k záveru, že advokátskemu koncipientovi neprislúcha náhrada za stratu času v zmysle § 17 ods. 1 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. Advokátsky koncipient je v pracovnom pomere s advokátom a v prípade cestovania v súvislosti s poskytovaním právnej služby ide na jeho strane o služobnú cestu, vo vzťahu ku ktorej by do úvahy prichádzala náhrada preukázaných cestovných výdavkov v zmysle zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách. Jedná sa totiž o plnenie pracovných povinností v rámci pracovného času, za ktorý patrí advokátskemu koncipientovi mzda. Advokát, ktorý advokátskeho koncipienta zamestnáva, môže pritom počas tohto času vykonávať odbornú prácu ako advokát. Ak by súd priznal účastníkovi náhradu za stratu času aj za čas strávený cestou zo sídla advokáta do sídla súdu a späť vykonanou advokátskym koncipientom, potom by za tento čas získal advokát príjem z výkonu vlastnej odbornej práce (ktorú vykonával, lebo on sám necestoval), ako aj z náhrady za stratu času, ktorá však má byť práve kompenzáciou nutnosti cestovania.

K rozhodnutiu o nepriznaní náhrady trov konania, pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia, uplatnených vedľajším účastníkom treba uviesť, že zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom nemalo v danej veci opodstatnenie, keďže samotnou úlohou spotrebiteľských združení je ochrana práv spotrebiteľov.

Oprávnenie právnickej osoby, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, vystupovať v konaní ako vedľajší účastník vyplýva z výslovného znenia § 93 ods. 2 O.s.p. Je zjavné, že vstup takejto osoby do konania je v princípe motivovaný snahou aktívne presadzovať práva spotrebiteľa s cieľom zabezpečiť čo najširšiu ochranu spotrebiteľských záujmov. Z obsahu ustanovenia § 25 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. vyplýva, že postavenie spotrebiteľského združenia v konaní ako účastníka je podmienené tým, že ochrana spotrebiteľa je hlavnou náplňou jeho činnosti, alebo je táto osoba uvedená v zozname oprávnených osôb vedenom Európskou komisiou. Aktuálna právna úprava umožňujúca združeniu na ochranu spotrebiteľa vystupovať v civilnom procese bola prijatá do nášho právneho poriadku s cieľom presadiť záujmy spotrebiteľa. Pokiaľ takéto združenie vzniklo s deklarovaným cieľom chrániť spotrebiteľské práva a následne na tomto princípe vstúpilo do konania, je zjavné, že malo v zmysle právnej úpravy disponovať špecifickými odbornými vedomosťami, ktoré by boli spôsobilé zabezpečiť kvalifikovaný postup v konaní.

Odvolací ďalej uvádza, že v zásade nespochybňuje právo vedľajšieho účastníka na právne zastúpenie advokátom, avšak nepovažuje trovy, ktoré vedľajší účastník na strane odporcu v súvislosti s právnym zastúpením vynaložil za účelne vynaložené. Paušálny vstup vedľajšieho účastníka do nespočetných konaní, v ktorých vystupuje ako navrhovateľ obchodná spoločnosť Home Credit Slovakia, a.s. a iní početní dodávatelia, bez ohľadu na stav konania, vôľu spotrebiteľa a bez vedomostí o predmete konkrétneho sporu, navodzuje dojem, že účelom vstupu vedľajšieho účastníka nebola ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Skutočnosť, že Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS vstúpilo do predmetného konania ako vedľajší účastník bez bližšej znalosti veci, nasvedčuje jeho oznámenie o jeho vstupe do konania zo dňa 11.12.2013, v ktorom uviedol len meno a priezvisko odporcu so žiadosťou o doručenie návrhu na začatie konania s prílohami. Súčasne už v tomto podaní si vedľajší účastník žiadal priznať náhradu trov konania. Z uvedeného možno vyvodit' záver, že vedľajší účastník na strane odporcu vstupoval do konania bez znalosti veci, bez vedomostí o predmete konania a vedomostí o účastníkovi, ktorého záujmy mal podporovať. Takmer absolútne totožné vyjadrenie vo veci samej tento vedľajší účastník predložil/predkladá v niekoľkých ďalších tisícok súdnych sporov. Vo

vzťahu k podaniu právneho zástupcu vedľajšieho účastníka na strane odporcov (vyjadrenie zo dňa 29.09.2014, ktoré došlo na súd 01.10.2014) treba zdôrazniť, že do svojho podania len „vpisuje“ údaje napr. o označení veci, účastníka, čísla a dátumu uzavretia zmluvy a pod. do vopred pripraveného textu. Takmer absolútne totožné vyjadrenie k návrhu tento vedľajší účastník predložil/predkladá v niekoľkých ďalších tisíckach súdnych sporov. Takúto činnosť rozhodne nemožno považovať za tak odborne náročnú, ktorá by bola vyžadovala úplné právnické vysokoškolské vzdelanie, vrátane príslušnej advokátskej praxe. Jedná sa totiž o bežné administratívne úkony, ktoré vedľajší účastník - ako občianske združenie kreované práve na ochranu práv spotrebiteľa - je spôsobilé vykonať samostatne a bez akýchkoľvek zásadnejších problémov.

Krajský súd dodáva, že hľadisko účelnosti trov právneho zastúpenia v prípade zastupovania vo väčšom množstve totožných prípadov (relevantným je už počet dosahujúci niekoľko desiatok) uplatňuje štandardne vo svojej rozhodovacej činnosti. To znamená, že rovnako posudzuje účelnosť trov právneho zastúpenia (okrem iného) u dodávateľov i u spotrebiteľov, pričom základom je vedomosť, predovšetkým z vlastnej rozhodovacej činnosti (§ 121 O.s.p), o početnosti argumentačne totožných úkonov právnej služby, v rámci ktorých sa iba obmieňajú údaje o jednotlivých účastníkoch, o spisových značkách súdneho konania, o označení zmlúv, o časových údajoch a pod.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6M Cdo 5/2013 zo dňa 19. 03. 2014 (týkajúce sa spotrebiteľskej veci, kde ako navrhovateľ vystupuje obchodná spoločnosť EOS KSI Česká republika, s.r.o.), v ktorom Najvyšší súd SR rozhodoval o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky. Uvedené rozhodnutie riešilo práve otázku rozhodovania o trovách konania vedľajšieho účastníka a hodnotenie účelnosti vynaloženia takýchto trov. Dovolací súd vyslovil záver, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní mení len o aktualizáciu tej - ktorej veci a jej individualizáciu na súdoch v Slovenskej republike nemožno považovať za trovy nevyhnutne vynaložené na riadne bránenie práva na súde. V takomto prípade zastupovanie advokátom nezodpovedá účelu, ktorý sleduje procesné právo inštitútom zastupovania advokátom v súdnom konaní. Zdôraznil, že právo na právnu pomoc náhrada trov konania sú dve rozdielne veci, ktoré síce spolu súvisia, avšak nie sú neoddeliteľné. Právo na náhradu trov konania (včítane tých, ktoré vznikli v súvislosti so zastupovaním advokátom) totiž závisí od iných predpokladov, než možnosť nechať sa zastupovať advokátom. Správnosť tohto názoru možno dokumentovať aj tými súdnymi konaniami, v ktorých sa účastníkom náhrada trov konania nepriznáva (napr. rozvod manželstva, kde žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a ďalšími) a účastníci konania pritom majú právo nechať sa v súdnom konaní zastupovať. Ak teda súd neprizná náhradu trov konania úspešnému účastníkovi, keď dospeje k záveru, že trovy nevynaložil účelne, nejde o porušenie práva na právnu pomoc. Vedľajší účastník sa preto mohol dať zastupovať v súdnom konaní advokátom, avšak trovy, ktoré vynaložil v tejto súvislosti, nemožno považovať za trovy účelné.

Obdobne Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 2Sž/6/2014 zo dňa 16.04.2014 konštatoval, že súdne konanie nemôže popierať svoje skutočné spoločenské poslanie a nemôže sa stať len nástrojom, slúžiacim na vytváranie ľahkého a neodôvodneného zisku na úkor protistrany, spočívajúceho v zaplatení nákladov na zastúpenie advokátom. S porušením práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 Ústavy SR a práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa jej čl. 47 preto nie je také rozhodnutie súdu, ktorým súd neprizná účastníkovi náhradu nákladov na zastupovanie advokátom, lebo ich nevyhodnotí ako účelne vynaložené. Pritom pravidlo, podľa ktorého možno úspešnému účastníkovi priznať len náhradu účelne vynaložených nákladov, sa vzťahuje na akékoľvek náklady konania, teda aj náklady spojené so zastupovaním advokátov (na odmenu za zastupovanie, paušálnu náhradu hotových výdavkov a náhradu za daň z pridanej hodnoty). Za účelne vynaložené náklady podľa § 142 ods. 1 O.s.p. možno považovať len také náklady, ktoré musel účastník nevyhnutne vynaložiť, aby mohol riadne hájiť svoje porušené alebo ohrozené subjektívne právo na súde. Náklady spojené so zastúpením advokátom tomuto vymedzeniu spravidla zodpovedajú. Tomuto pravidlu však nemožno prisudzovať absolútnu, bezvýnimčnú povahu; môžu sa vyskytovať i situácie, za ktorých náklady spojené so zastúpením advokátom nemožno považovať za nevyhnutné pre riadne uplatňovanie alebo bránenie práva na súde. O taký prípad pôjde najmä zneužitia práva na zastúpenie advokátom (pozri aj nález Ústavného súdu Českej republiky z 25. 07. 2012 sp. zn. I.ÚS 988/12).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.